

AANBIEDINGSNOTA

BEHORENDE BIJ

BELEIDSBEGROTING

2016-2019

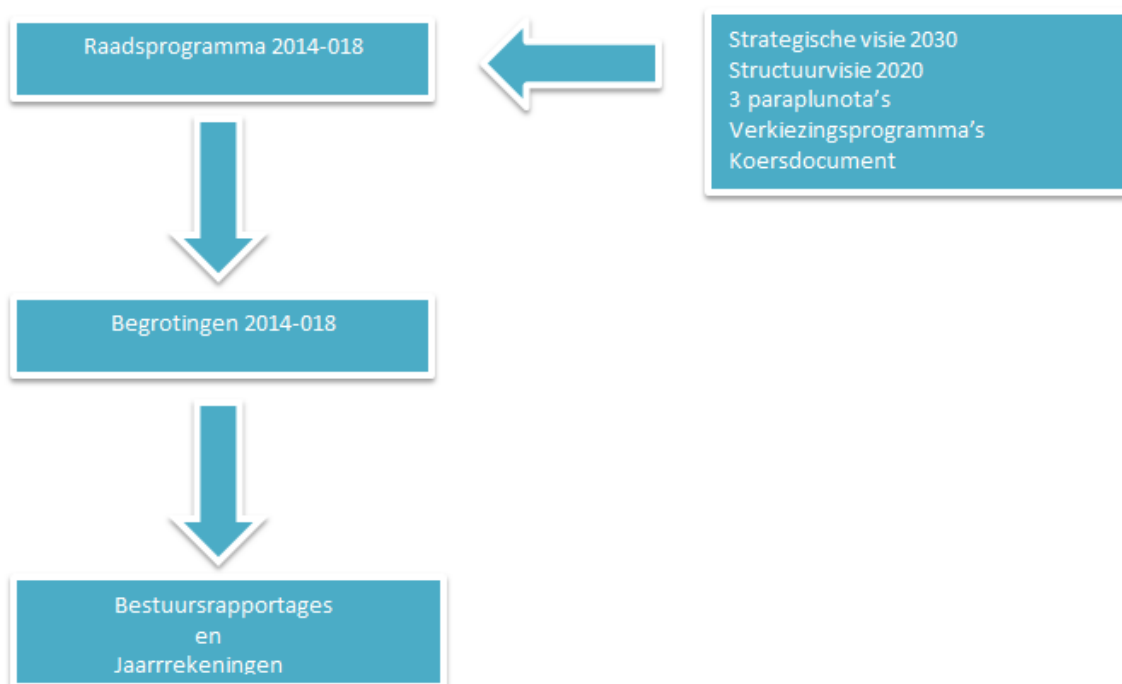
september 2015

Inleiding

Bijgaand treft u de meerjarenbegroting 2016 – 2019 aan. In deze aanbiedingsnota bij de meerjarenbegroting 2016-2019 gaan wij, naast de financiële uitkomsten, in op een aantal belangrijke ontwikkelingen. De komende jaren staan in het teken van verandering. De veranderende rol en het functioneren van de gemeentelijke overheid, de kwaliteit en organisatie van onze dienstverlening, de samenwerking met de samenleving en met andere overheden, de invulling van nieuwe gemeentelijke taken in het sociaal domein en de langzaam herstellende economie vragen om adequate sturing en keuzes. Juist in deze tijd willen wij vasthouden aan de ambities die er voor de toekomst liggen en werken aan de verdere ontwikkeling van Moerdijk.

Het uitvoeringsprogramma 2014-2018 van de gemeenteraad heeft de basis gevormd voor zowel de kadernota 2016 als de begroting 2016. Na de behandeling van de kadernota in de gemeenteraad is een werkgroep samengesteld. In de werkgroep is gesproken over de verdere verfijning van de begroting en wordt nagedacht op welke wijze de concretiseringslag wordt vormgegeven. In de werkgroep is geconstateerd dat de opbouw van de begroting en daarmee ook de opbouw van de overige budgetcyclusproducten voldoet. De concretiseringslag heeft dus voornamelijk betrekking op de doelen en de uitvoering. Wij zijn tevreden over eerste concretiseringslag vanuit de kadernota richting de begroting 2016 en zien dit als een stap in juiste richting voor de korte termijn. Het traject naar de Kadernota 2017-2020 wordt benut voor de vervolgstappen.

In onderstaand schema is de samenhang tussen de diverse documenten weergegeven.

Financiële uitkomsten meerjarenbegroting 2016-2019

Algemeen

In dit onderdeel nemen wij u mee in de stappen die gezet zijn vanaf de Kadernota 2016-2019 (vastgesteld in de raadsvergadering van 4 juni jl.) tot de nu voorliggende meerjarenbegroting. Aan het slot van dit onderdeel zult u zien dat de begroting voor de jaren 2016 tot en met 2019, rekening houdend met onze voorstellen in dit onderdeel van de aanbiedingsnota, reëel sluitend is. Voor 2019 resteert een tekort van € 127.000.

We spreken hier bewust over het begrip 'reëel sluitend' omdat dit van belang is in het kader van het toetsingskader door de provincie. Bij een 'reëel sluitend geheel' komen wij in aanmerking voor repressief toezicht. In een reëel sluitende begroting zijn de structurele lasten en baten met elkaar in evenwicht, dan wel overstijgen de structurele baten de structurele lasten. Los van de toets door de provincie vinden wij het overigens voor ons zelf een verplichting om uw gemeenteraad een structureel sluitend geheel aan te bieden. In onze ogen zou het ongepast zijn naar onze inwoners, verenigingen en instellingen om een tekortbegroting te presenteren. Vanuit onze voorbeeldrol hebben wij de morele verplichting om ook in 'moeilijke tijden' te laten zien dat wij door het maken van de juiste keuzes in staat zijn een sluitende begroting te presenteren.

Naast de structurele lasten en baten is in de meerjarenbegroting 2016-2019 ook een aantal éénmalige lasten en baten opgenomen. In 2016 overtreffen de éénmalige lasten de éénmalige baten. In de andere jaren zijn de éénmalige baten groter dan de éénmalige lasten. Voor 2016 kan het tekort aan éénmalige middelen worden opgevangen door inzet van het overschot aan structurele middelen. Het is dus niet nodig om voor het dekken van het tekort aan éénmalige middelen de algemene reserve aan te wenden.

Kadernota 2016-2019

De uitkomsten bij de Kadernota 2016-2019 gaven het volgende beeld:

omschrijving	2016		2017		2018		2019	
-totaal structureel en incidenteel	250	N	2.898	V	276	V	176	V
-w.v. structurele budgetten	237	V	226	V	21	N	121	N
-w.v. incidentele budgetten:	487	N	2.672	V	297	V	297	V
-te verdelen in:								
-algemene dienst	803	N	68	V	312	V	312	V
-grondexploitatie	316	V	2.605	V	15	N	15	N

Uitkomsten primitieve meerjarenbegroting 2016-2019

Na vaststelling van de Kadernota is verder inhoud gegeven aan het opstellen van de begroting op productniveau. Aangekondigd is toen ook dat dit verder opstellen nog tot aanvullende mutaties kon leiden. Behalve deze mutaties waren ten tijde van de behandeling van de Kadernota ook de effecten

vanuit de meicirculaire nog niet bekend. Zoals bekend wordt in deze circulaire de laatste informatie bekend over de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de middelen voor de taken gekoppeld aan de decentralisaties. Over de effecten met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds is de gemeenteraad begin augustus jl. geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. Verder wordt in het onderdeel “financiële positie 2016-2019” in de beleidsbegroting een overzicht gegeven van de belangrijkste mutaties tussen de Kadernota en de uiteindelijke uitkomst van de meerjarenbegroting. In tabelvorm kan dit als volgt worden weergegeven:

omschrijving	2016	2017	2018	2019
-totaal structureel en incidenteel	700 V	61 N	61 V	10 N
-w.v. structurele budgetten	472 V	70 N	104 V	8 N
-w.v. incidentele budgetten:	228 V	9 V	43 N	2 N

Het verwerken van deze mutaties op de gepresenteerde uitkomsten van de Kadernota 2016-2019 geeft onderstaand beeld voor wat betreft de primitieve begroting 2016-2019.

omschrijving	2016	2017	2018	2019
-totaal structureel en incidenteel	450 V	2.837 V	337 V	166 V
-w.v. structurele budgetten	709 V	156 V	83 V	129 N
-w.v. incidentele budgetten:	259 N	2.681 V	254 V	295 V
-te verdelen in:				
-algemene dienst	575 N	76 V	269 V	310 V
-grondexploitatie	316 V	2.605 V	15 N	15 N

‘Nieuwe ontwikkelingen’

Naast deze acties zijn ook alle ‘nieuwe ontwikkelingen’ tegen het licht gehouden en zijn nog enkele actuele ontwikkelingen toegevoegd. Onderstaand wordt hier nader op ingegaan.

‘Nieuwe ontwikkelingen’ opgenomen in Kadernota

- ‘Nieuwe ontwikkelingen’ met een PM-raming

Dit betrof de volgende claims:

- Onderzoek brandveiligheid gemeentelijke accommodaties;
- Groenstructuurplan;
- Invoering vennootschapsbelastingplicht, en
- Uitvoeringskosten Plan Citymarketing.

Op dit moment kunnen genoemde ‘nieuwe ontwikkelingen’ niet verder worden geconcretiseerd. Deze ‘nieuwe ontwikkelingen’ zijn dan ook buiten de begroting gehouden.

- Verwerkte ‘nieuwe ontwikkelingen’

Voor de volgende ‘nieuwe ontwikkelingen’ zijn in de meerjarenbegroting lasten verwerkt:

- Bijdrage inventaris uitbreiding Blokhut in Helwijk
In april 2015 heeft het college besloten dat zij na ondertekening van de intentieverklaring “uitbreiding gemeenschapshuis De Blokhut Helwijk” op basis van een uit te voeren haalbaarheidsonderzoek bereid is aan de gemeenteraad een

voorstel te doen voor een gemeentelijke bijdrage in de aanschaf van inventaris. Op dit moment wordt hierbij een bandbreedte aangehouden van € 50.000 tot € 100.000.

In jaarschijf 2016 is een éénmalige last verwerkt van € 75.000.

- Onkruidbestrijding

Met ingang van 2016 is het wettelijk verboden om chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken voor onkruidbestrijding voor verharding en openbaar groen. Op dit moment vindt de aanbesteding plaats voor een nieuwe wijze van onkruidbestrijding. Verwacht wordt dat de huidige wijze van onkruidbestrijding 2-5 keer zo duur wordt. Het huidige budget bedraagt € 50.000. De meerkosten zullen vermoedelijk dus tussen € 50.000 en € 200.000 uitkomen.

In de meerjarenbegroting is een structurele verhoging van het budget voor onkruidbestrijding opgenomen van € 125.000.

- Uitvoeringsprogramma Havenstrategie 2030

In dit kader is sprake van een incidenteel budget en een structureel budget.

Incidenteel budget

Voor het definitief vorm en inhoud geven van het project EnergywebXL is de oprichting van een entiteit noodzakelijk. Deze entiteit moet zorgdragen voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod, het beheer van de installaties en pijpleidingen, de facturering, e.d. Het betreft niet alleen projecten op het industrieterrein zelf, maar ook daarbuiten (Spiepolder). Voordat de aanbestedingsprocedure hiervoor wordt opgestart, moet een aantal voorbereidende processtappen worden doorlopen. Het betreft o.a. het inventariseren van alle stakeholders met hun eisen en wensen, het in beeld brengen van ieders rol, de risico's, de leveringszekerheid, de totale financiering. Er is op deze terreinen al veel voorwerk verricht door DVM (Duurzame Verbindingen Moerdijk). Het komt er nu op neer al deze aspecten en belangen te verweven tot een organisatieopzet waarin alle betrokkenen zich kunnen vinden. Een complexe zaak. Een op dit terrein ervaren en deskundig bureau wordt ingeschakeld om dit proces te doorlopen.

In jaarschijf 2016 is een éénmalige last verwerkt van € 80.000.

Structureel budget

In 2015 wordt de Energievisie en het Natuurmanagementplan opgesteld. De uitvoering van deze visie en het plan worden in 2016 en volgende jaren opgepakt. Op dit moment wordt ingeschat dat jaarlijks voor zowel de uitvoering van de Energievisie, als het Natuurmanagementplan een bedrag nodig is van € 15.000.

In de meerjarenbegroting is een structureel budget opgenomen van € 30.000.

- Vorming toeristisch Fonds

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 4 juni jl. besloten een budget van € 50.000 uit de opbrengsten van de toeristenbelasting structureel te reserveren voor het realiseren van een toeristisch fonds en hiervoor binnen de begroting 2016 en volgende jaren budgettaire ruimte te creëren.

In de meerjarenbegroting is een structureel budget opgenomen van € 50.000 t.b.v. de voeding van het fonds.

- Restauratie Keenesluis

De Keenesluis bij de Barlaaksedijk in Standdaarbuiten heeft voor de gemeente zowel cultuur-historische als toeristische waarde. Het waterschap Brabantse Delta heeft een budget gereserveerd voor het restaureren van deze sluis. Om de Keenesluis toeristisch-recreatief toegankelijk te maken moet de omgeving worden ingericht. Brabantse Delta is bereid 50% van de kosten voor hun rekening te nemen. Van de gemeente wordt dan ook een bijdrage van 50% verwacht, wat neerkomt op een bedrag van € 50.000.

In jaarschijf 2016 is een éénmalige last verwerkt van € 50.000.

- Uitvoering paraplunota Economie

Het uitvoeringsprogramma van de huidige paraplunota Economie loopt af in 2016. Dit betekent dat in 2016 een nieuw uitvoeringsprogramma moet worden opgesteld. Dit programma wordt ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. In de meerjarenbegroting 2015-2018 is vanaf 2017 geen financiële ruimte meer opgenomen voor de uitvoering van deze paraplunota. Een deel van de huidige activiteiten uit het uitvoeringsprogramma heeft echter een meer structureel karakter en dit betekent dat hiervoor kosten gemaakt gaan worden, ook na 2016. Verder zullen mogelijk nieuwe zaken worden opgepakt.

In de meerjarenbegroting is vanaf de jaarschijf 2017 een structureel budget opgenomen van € 95.000, hetgeen gelijk is aan de kosten van het huidige uitvoeringsprogramma.

- Invoering Individueel Keuzebudget (IKB)

Ook deze 'nieuwe ontwikkeling' valt uiteen in een incidenteel en structureel budget.

Incidenteel budget

Met ingang van 2017 wordt het IKB ingevoerd. Gevolg hiervan is dat het betalingsritme voor de vakantietoelage wijzigt. Nu wordt in een cyclus van 12 maanden (van juni tot en met mei) opgebouwd en in mei van het jaar uitbetaald. In het IKB worden de rechten, dus ook vakantietoelage, maandelijks opgebouwd en ter beschikking gesteld als budget. Bij de invoering in 2017 ontstaat er een recht met betrekking tot de vakantietoelage voor 2017 van 12 maanden, terwijl er ook nog een recht is voor de opgebouwde/gereserveerde vakantietoelage van juni 2016 tot en met december 2016. De voorschriften schrijven voor dat het recht voor 2016 moet worden verwerkt als een verplichting in 2016. Feitelijk wordt de begroting 2016 hierdoor dus extra belast, t.w. de reguliere uitbetaling in mei 2016 van de opgebouwde vakantietoelage juni 2015-mei 2016 en de reservering voor de periode juni 2016-december 2016.

In jaarschijf 2016 is een éénmalige last verwerkt van € 518.000.

Structureel budget

Het IKB biedt de medewerkers in 2017 een keuzevrijheid om 14,4 verlofuren om te zetten in geld. Vraag is echter of dit tot een verzwaring van de gemeentelijke begroting moet leiden. Bij het inleveren van verlofuren komt meer arbeidscapaciteit beschikbaar. In feite is er dus sprake van een uitbreiding van de formatie-omvang. Als alle werknemers van deze mogelijkheid gebruik zouden maken, komt het neer op 1,7 fte. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat het natuurlijk enkel sprokkeluren betreft en het moeilijk is dit te bundelen. Onduidelijk is op dit moment hoeveel werknemers van deze mogelijkheid gebruik gaan maken. Verder kan deze keuzeoptie invloed hebben op de mogelijkheid van aan- en verkoop van verlofuren die nu ook al aanwezig is. De uitwerking van dit onderdeel van het IKB wordt in regionaal verband opgepakt.

De in de Kadernota opgenomen claim van € 62.000 niet verwerken in de meerjarenbegroting 2016-2019 en vooralsnog uitgaan van een budgettair neutrale operatie.

- **Organisatieontwikkeling (incl. aanpassing gemeentehuis)**

In de Kadernota was voor deze 'nieuwe ontwikkeling' nog geen bedrag ingevuld. In het onderdeel 'Personeel & Organisatie' wordt aangegeven voor de invoering van een functiewaarderingssysteem (HR21) een éénmalig bedrag nodig is van € 100.000. Verder is ook voor het versnellen van de digitalisering een éénmalig bedrag nodig van € 50.000.

Tot slot kan hier opgemerkt worden dat op dit moment een voorstel voorbereid wordt voor aanpassing van het gemeentehuis om de dienstverlening te verbeteren, huisvesting voor de politie te regelen en achterstallig onderhoud (o.a. parkeergarage) uit te voeren. Geschat wordt dat het gaat om een investeringsbedrag van ca. € 1 miljoen. Het uiteindelijk plan wordt via een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden aan de gemeenteraad.

De financiële effecten van deze 'nieuwe ontwikkeling' waren nog niet opgenomen in de uitkomsten van de Kadernota. Thans wordt derhalve voorgesteld in de jaarschijf 2016 een éénmalige budget op te nemen van € 150.000 en dit financieel-technisch te verwerken in de 1e begrotingswijziging 2016.

- **Stelpost nieuw beleid/ontwikkelingen**

Tot op heden is er geen 'vrije' ruimte beschikbaar in de begroting voor ontwikkelingen in de loop van het begrotingsjaar, die op dit moment nog niet voorzien worden. In de afgelopen jaren blijkt dat zich vaak nog nieuwe ontwikkelingen aandienen. Reden voor het college om in de begroting een structurele ruimte op te nemen van € 200.000. Mocht over deze ruimte moeten worden beschikt, dan zal hiertoe een voorstel aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

In de meerjarenbegroting is een structureel budget opgenomen van € 200.000.

Nog niet eerder vermelde 'nieuwe ontwikkelingen'

Naast bovengenoemde 'nieuwe ontwikkelingen', die al in de Kadernota waren opgenomen, zijn in de periode mei-augustus nog enkele zaken naar voren gekomen, waarvan het college van mening is dat het noodzakelijk is budget op te nemen in de meerjarenbegroting 2016-2019. Onderstaand wordt op deze zaken ingegaan:

- **Zwembaden**

Op 9 juli jl. heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de toekomst van de zwemvoorziening. Besloten is alle zwembaden de eerste 5 jaar op te houden, waarbij in Willemstad en Fijnaart plaatselijke stichtingen het zwembad gaan exploiteren en waarbij voor Klundert en Zevenbergen met betrekking tot de exploitatie een aanbesteding wordt gestart. In deze aanbesteding moet aan de stichtingen de mogelijkheid worden geboden om op basis van hun businessplannen aan te haken bij deze aanbesteding. Met deze aanbesteding en begeleiding van de stichtingen en de exploitant is ook in het eerste half jaar van 2016 naar de mening van het college, naast de inzet van onze eigen medewerkers ook nog externe expertise nodig. Om een goede start mogelijk te maken vragen wij hiervoor een bedrag van € 50.000.

Voorgesteld wordt in de jaarschijf 2016 een éénmalige budget op te nemen van € 50.000 en dit financieel-technisch te verwerken in de 1e begrotingswijziging 2016.

- **Inrichting & ondersteuning Veiligheidsstaf**

Na het opstellen van de Kadernota is het beleidsplan 'integraal risico- en veiligheidsbeleid' opgesteld. Om het beleidsplan goed uit te kunnen voeren moet de huidige veiligheidscapaciteit uitgebreid worden en is behoefte aan een budget voor inhuur van expertise. In totaal gaat het om een bedrag van structureel € 120.000. Het 'Integraal risico- en veiligheidsbeleid' wordt geagendeerd voor de vergadering van de commissie Bestuur en Middelen van 26 november en de raadsvergadering van 17 december a.s. Vooruitlopen op deze behandeling hebben wij gemeend de financiële gevolgen al in dit begrotingstraject mee te nemen. Natuurlijk zullen wij geen verplichtingen aangaan voor uw raad een besluit genomen heeft over het beleidsplan.

Voorgesteld wordt in de meerjarenbegroting 2016-2019 een structureel budget op te nemen van € 120.000 en dit financieel-technisch te verwerken in de 1^e begrotingswijziging 2016.

- **Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI)**

Voor de commissievergadering Fysieke Infrastructuur van 15 september en de vergadering van de gemeenteraad van 8 oktober a.s. is de vaststelling van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI) geagendeerd. In deze verordening worden regels met betrekking tot de procedure, voorwaarden en voorschriften voor meldingen en aanvragen voor instemming of vergunning voor werkzaamheden aan kabels en/of leidingen in openbare, door de gemeente beheerde gronden. Voor de door de gemeente te verlenen instemmingsbesluiten en vergunningen kunnen leges worden geheven. Voor een verder inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar het betreffende raadsvoorstel. Met de financiële effecten van dit voorstel is in de begroting nog geen rekening gehouden.

Voorgesteld wordt in de meerjarenbegroting 2016-2019 de financiële effecten van het vaststellen van deze verordening op te nemen. Per saldo betekent dit een structurele baat van € 60.000.

De financiële effecten met betrekking tot deze 'nieuwe ontwikkelingen' zijn:

omschrijving	2016		2017		2018		2019	
-totaal structureel en incidenteel	298	N	2	V	2	V	2	V
-w.v. structurele budgetten	2	V	2	V	2	V	2	V
-w.v. incidentele budgetten:	300	N	0	-	0	-	0	-

Uitkomst meerjarenbegroting na verwerking 'nieuwe ontwikkelingen'

Nadat de effecten voor de ingebrachte 'nieuwe ontwikkelingen' zijn verwerkt in de voorlopige begrotingsuitkomsten voor de jaren 2016 tot en met 2019 ontstaat het volgende beeld:

omschrijving	2016		2017		2018		2019	
-totaal structureel en incidenteel	152	V	2.839	V	339	V	168	V
-w.v. structurele budgetten	711	V	158	V	85	V	127	N
-w.v. incidentele budgetten:	559	N	2.681	V	254	V	295	V
-te verdelen in:								
-algemene dienst	875	N	76	V	269	V	310	V
-grondexploitatie	316	V	2.605	V	15	N	15	N

Conclusie

Op grond van bovenstaande kan het volgende worden geconcludeerd:

1. In 2019 is geen sprake van een 'reëel sluitende begroting' (kolom structureel). Voorzien wordt dat het saldo van de structurele lasten en baten een tekort geeft van € 127.000. Dit betekent dat de provincie in het kader van het toetsen van het meerjarenperspectief aan het begrip 'reëel sluitende begroting' zal concluderen dat hieraan niet wordt voldaan.
2. Na de constatering op basis van punt 1, zal de provincie toetsen of de begroting voor het jaar 2016 'reëel sluitend' is. Deze vraag kan positief beantwoord worden. Op grond van het toezichtsregime mag verwacht worden dat de provincie op basis van deze uitkomst voor Moerdijk het repressieve toezicht van toepassing verklaart.
3. In 2016 zijn de incidentele lasten groter dan de incidentele baten. Om de activiteiten die gekoppeld zijn aan alle incidentele lasten toch te kunnen uitvoeren, is aanvullende dekking nodig. Deze dekking is aanwezig binnen het structurele saldo van de begroting 2016.
4. De incidentele baten in 2017 worden nagenoeg volledig veroorzaakt door winstneming binnen de grondexploitatie. De raming is gebaseerd op de huidige exploitatiebegrotingen van de diverse complexen. De zekerheid over deze winstneming is echter beperkt. In verband met de economische situatie stagneert ook de ontwikkeling van de exploitatiegebieden. Reden waarom de afgelopen jaren deze winstnemingen uiteindelijk steeds opschuiven.

Belastingdruk

In de paragraaf 'lokale heffingen en algemene dekkingsmiddelen' wordt ingegaan op de ontwikkeling van de lokale lastendruk met betrekking tot 'gezinsgebonden belastingen' voor 2016. Ten opzichte van 2015 daalt deze lastendruk met 1,05%. Deze daling wordt volledig veroorzaakt doordat de kosten met betrekking tot de afvalinzameling en –verwerking in 2016 lager uitvallen. Belangrijkste kostencomponent die daar aan bijdraagt is de toerekening vanuit de ambtelijke organisatie (zgn. overhead). Zie hiervoor ook het onderdeel 'specifieke aandachtspunten' later in deze aanbiedingsnota.

Ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

In de aanbiedingsnota 2015-2018 hebben wij aangegeven dat na 2013 het jaar 2014 op dat moment een licht herstel te zien gaf van het economisch getij. In 2015 wordt deze opgaande lijn doorgezet en zijn voor het eerst in jaren de consumentenuitgaven gestegen. Ook de woningmarkt trekt aan wat resulteert in zowel een toename van het aantal verkochte woningen als ook in een lichte stijging van de woningprijzen. Deze laatste ontwikkeling is echter sterk regio gebonden en speelt zich vooral af in de grote steden. Wat betreft de ontwikkeling van de werkloosheid blijkt dat er een afname is van de kortdurende werkloosheid, maar dat de langdurige werkloosheid stabiliseert of neemt nog zelf toe. Per saldo blijft het werkloosheidspercentage hoog. Dit effect zien we ook in een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden binnen onze eigen gemeente.

Bovengenoemde ontwikkelingen klinken ook door in de Rijksbegroting zoals deze op Prinsjesdag aan de Tweede Kamer is aangeboden. Het Kabinet stelt voor om binnen enkele departementen extra uitgaven te doen, terwijl ook de 1^e tranche van de belastingherziening (een macro-effect van 5 miljard) wordt doorgevoerd. Mede dankzij deze voorstellen voorspelt het Centraal Plan Bureau dat de koopkracht voor alle huishoudens toeneemt ten opzichte van 2015. Op rijksniveau wordt uitgegaan van een economische groei in 2016 van 2,4%.

Positieve ontwikkelingen binnen de rijksfinanciën zijn over het algemeen ook goed voor de gemeentelijke huishouding. Dit wordt o.a. veroorzaakt doordat de systematiek van de omvang van het gemeentefonds gekoppeld is aan de (netto-gecorrigeerde) rijksuitgaven. Een toename van rijksuitgaven geeft dus ook een toename van de omvang van het gemeentefonds (en dus de uitkering aan de gemeenten) te zien. Deze werking wordt ook wel aangeduid als de "samen trap op, samen trap af" systematiek. Het is goed hier op te merken dat deze systematiek op dit moment onderwerp van gesprek is tussen VNG enerzijds en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie anderzijds.

Burger- en overheidsparticipatie

We hebben te maken met belangrijke ontwikkelingen als het gaat om burgerparticipatie. Het gaat al lang niet meer alleen over inwoners die meepraten over beleid. Inwoners kunnen niet alleen meepraten, maar vooral ook meedoen. Ze zijn betrokken bij de uitvoering, bijvoorbeeld als vrijwilliger bij buurtbemiddeling of beheer van een gemeenschapshuis. Inwoners worden medeverantwoordelijk bij het realiseren van maatschappelijke opgaven.

Gezien de transitie in het sociale domein, we zitten er als gemeente midden in, komt de nadruk bovendien meer en meer te liggen op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners. Het komt zelfs steeds vaker voor dat het initiatief helemaal niet bij de gemeente ligt, maar bij (al dan niet georganiseerde) inwoners. De gemeente 'faciliteert', dat wil zeggen: helpt mee. Dit wordt overheidsparticipatie genoemd, omdat het de overheid is die participeert. De inwoner(s) hebben de leiding.

Participatie neemt in het uitvoeringsprogramma van de raad een belangrijke plaats in. Met de actualisatie van de nota "Beginspraak op maat" worden de ambities vertaald in een heldere invulling van en richtlijnen voor burger- en overheidsparticipatie. De geactualiseerde notitie wordt het eerste kwartaal 2016 aan uw raad aangeboden.

Omgevingswet

Het wetsvoorstel Omgevingswet ligt voor behandeling bij de Tweede Kamer. De Omgevingswet, die naar verwachting in 2018 in werking treedt, integreert circa 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als: bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. De oude wetten zijn veelal sectoraal opgebouwd. In samenhang gezien en toegepast sluiten deze wetten niet meer aan bij de behoefte van deze tijd. Met de Omgevingswet wil de overheid het wettelijk systeem 'eenvoudig beter' maken. Maar naast instrumentele verbeterdoelen is volgens de regering het (materiele) maatschappelijke doel van de nieuwe wet dat er ruimte wordt geschapen voor ontwikkeling en tegelijk waarborgen worden ingebouwd voor kwaliteit.

Dit vraagt een cultuurverandering: een andere manier van werken en denken. Het is om die reden goed de vraag te stellen hoe de nieuwe wet kan worden ingericht om de geconstateerde uitdagingen zo goed mogelijk tegemoet te kunnen treden. Uiteraard wordt de gemeenteraad betrokken bij de wijze waarop de omgevingswet vorm krijgt.

Krachtig Bestuur: samenwerken

Doel van het traject (Veer)Krachtig Bestuur in Brabant was om de bestuurlijke en organisatorische slagkracht van gemeenten te behouden en versterken zodat zij hun huidige en toekomstige opgaven kunnen realiseren.

Met de invulling van de voorliggende notitie 'Moerdijk verbindt, een kijk op de bestuurlijke toekomst wordt aangesloten bij de schaalgrootte die past bij de opgave. Het openbaar bestuur wordt geconfronteerd met ontwikkelingen die tegenstrijdig aan elkaar lijken. Aan de ene kant zien we maatschappelijke en bestuurlijke schaalvergroting. De overheid ontkomt er niet aan om daarop de reageren door zichzelf ook op een andere schaal te organiseren. Daartegenover staat de trend van inwoners die vragen om kleinschalig en overzichtelijke verbanden. Zij blijven behoeften houden aan menselijke maat en dienstverlening dichtbij.

Er wordt ingezet op drie sporen:

1. Netwerkgregie met D6 (Zundert, Halderberge, Etten-Leur, Roosendaal, Rucphen en Moerdijk): met het toepassen van netwerkgregie verkennen we op welke terreinen gemeenten elkaar kunnen versterken door samenwerkingen. Bij nieuwe kansen om elkaar te versterken door samenwerking wordt de schaal van D6 als vertrekpunt genomen. Er is echter ook ruimte om samen te werken met minder of meer dan de zes gemeenten.
2. De gemeente met de economische motor: De dynamiek en complexiteit van een economische hotspot als de Haven van Moerdijk vraagt om veel schakelkracht. In de Regio West-Brabant, Strategic Board Delta Region en samen met de 'BOEL' gemeenten worden gemeente overstijgende thema's als arbeidsmarkt, connectiviteit en vestigingsklimaat ingevuld. En samen met inwoners zorgen wij ervoor dat economische ontwikkeling hand in hand gaat met leefbaarheid voor de mensen die hier wonen en voor het milieu. Het één kan niet zonder het ander. En andersom.
3. Autonome slagkracht: de gemeente dichtbij: De gemeente staat voor grote opgaven. Om deze opgaven tot een goed einde te brengen is het belangrijk dat de gemeente dichtbij inwoners staat. Wij kiezen daarom bewust voor een lokale context bij lokale opgaven. We betrekken onze partners en onze inwoners bij nieuwe vormen van participatie waarmee we de democratie willen verrijken en versterken. Een gebiedsgerichte aanpak is niet tegengesteld aan regionale samenwerking, maar juist een waardevolle en belangrijke aanvulling daarop. In beide gevallen gaan we in Moerdijk uit van de kracht van het netwerk. We zijn ons ervan bewust dat we het uiteindelijk samen moeten doen: gemeente, partners en inwoners zorgen samen voor een vitale samenleving.

Decentralisaties

Sinds 1 januari 2015 zijn wij formeel gestart met de uitvoering van de van de gedecentraliseerde rijkstaken ten aanzien van Jeugd, zorg in de WMO en de Participatiewet. De uitvoering doen wij op een aantal terreinen met partners in de regio en deels ook lokaal. Zoals we al eerder aan uw gemeenteraad hebben geschreven brengen de ontwikkelingen zowel voor de gemeente als voor onze inwoners ingrijpende veranderingen met zich. Behalve een verschuiving van taken van het Rijk en de provincies naar gemeenten, gaat het ook om een fundamentele verschuiving van de verantwoordelijkheden tussen de gemeente en inwoners om zo de menselijke maat terug te brengen

in het sociale domein. De drie decentralisaties bieden de gemeente ook kansen. We willen en kunnen de ondersteuning aan onze inwoners anders vormgeven dan nu gebeurt (transformatie). Deze transformatie moeten we voor in 2015 voor het jaar 2016 gestalte geven. In verband met het overgangsrecht binnen de diverse regelingen is het in 2015 slechts voor een beperkt deel van de cliënten mogelijk om de doelstelling van de nieuwe wetten, de zogenaamde 'kanteling' te realiseren. In 2015 moeten voor de groep van cliënten die onder de overgangsregeling vallen, herindicaties worden uitgevoerd.

In 2015 wordt strak gemonitord wat de uitvoering van de nieuwe taken zowel inhoudelijk als financieel oplevert. Financieel geeft de monitor aan dat de uitgaven voor de onderdelen Jeugd en Participatiewet hoger uitvallen dan de rijksbijdrage die hiervoor wordt ontvangen. Voor de nieuwe WMO-taken geldt het omgekeerde. De vermoedelijke uitkomst van het totaal van de 3 nieuwe taken gezamenlijk is dat de uitgaven de rijksbijdragen zullen overschrijden. Er moet dan een beroep gedaan worden op het binnen het weerstandsvermogen opgenomen bedrag voor deze nieuwe taken. Voor 2016 is in de meerjarenbegroting 2016-2019, conform de eerdere afspraken, uitgegaan van een budgettair neutrale verwerking. Dit betekent dat de uitgaven gelijk gehouden zijn aan de rijksbijdragen in dit kader. Ook in 2016 is binnen het weerstandsvermogen rekening gehouden met een bedrag van maximaal € 700.000 als mogelijke bijdrage in eventuele hogere lasten ten opzichte van de baten. Wij verwachten dat in de loop van 2016 meer duidelijkheid ontstaat over het werkelijke financiële verloop van de lasten gemoeid met de nieuwe taken op het gebied van Jeugd, WMO en Participatiewet.

Personeel en organisatie

Algemeen

De ontwikkelingen om ons heen vragen om een (gemeentelijke) overheid die meebeweegt met deze ontwikkelingen en dienstverlener is. Dit betekent dat van de overheid niet meer gevraagd wordt alles te regelen en voor te bereiden, maar dat inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven gefaciliteerd worden in hun handelen. We spreken hier nu niet alleen meer over burgerparticipatie, maar ook over overheidsparticipatie. Deze gewijzigde taakopvatting voor o.a. gemeenten betekent dat de houding van de medewerkers moet veranderen. Er moet meer met voor inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven gewerkt worden aan de ontwikkeling van Moerdijk. Het is hierbij van belang dat deze derden kunnen bogen op een betrouwbare en transparante partner.

Om in onze organisatie hier nadrukkelijk bij stil te staan en hier ook met elkaar het gesprek over te voeren, wordt vanuit de invalshoek participatie binnen ieder team nadrukkelijk stil gestaan bij de vraag "waar en hoe vanuit het perspectief van het team relaties met burgers, verenigingen e.d. zijn en wat de nieuwe opvattingen betekenen voor het handelen van het betreffende team". Verder zijn er binnen het Concernontwikkelingsprogramma 3 kernwaarden benoemd, t.w. 'resultaatgerichtheid, flexibiliteit en creativiteit', die in de reguliere gesprekken met de medewerkers en teams steeds als gesprekspunt terugkomen. Een toelichting op deze kernwaarden is vorig jaar in de aanbiedingsnota bij de begroting 2015-2018 gegeven.

Zoals al aangegeven bij het onderdeel 'Krachtig bestuur, samenwerken' wordt met de D6 gemeenten ingezet op verdere samenwerking. In het afgelopen half jaar hebben acht verkenningen plaatsgevonden, op het gebied van grip op samenwerkingsverbanden, regionale sturing op het sociaal domein en op de met name operationele taakonderdelen van Financiën, P&O, Juridische zaken, Ruimtelijke ontwikkeling, VTH en Openbare ruimte. Uit alle verkenningen bleek dat er ruim kansen zijn om dingen samen te doen. Omdat de gemeenten samenwerken als een netwerk, wordt er niet gedacht aan juridische constructies of convenanten, maar gaan de gemeenten samen gewoon aan de slag en trekken ze samen op waar dat zinvol, effectief en efficiënt is.

In het kader van de Strategische Personeelsplanning (SPP) is het goed om het functiewaarderings-systeem meer competentiegericht in te steken. Daarnaast wordt het huidige systeem nog door slechts enkele gemeenten gebruikt en zijn de 'onderhoudskosten' hoog. Landelijk sluiten steeds meer gemeenten aan bij het competentie gerichte functiewaarderingsstelsel dat mede door de VNG is ontwikkeld, t.w. HR21. Om HR21 in te voeren binnen onze gemeente is het noodzakelijk voor de implementatie een éénmalig bedrag van € 100.000 beschikbaar te hebben. Het is van groot belang om hetgeen voorgestaan wordt met het SPP ook te ondersteunen vanuit het koppelen van competenties aan de diverse taken die vervuld worden door onze medewerkers.

Tot slot vraagt ook de versnelling van het in 2014 gestarte digitaliseringstraject aandacht. Om mee te kunnen gaan in de veranderingen die de wereld om ons heen vraagt is het afronden van een verdere invulling van de digitale werkomgeving (nieuwe infrastructuur) en de invoering van proces- en zaakgericht werken een voorwaarde. Uit een inventarisatie blijkt dat de overgang naar een digitale (papierarme) werkomgeving is vertraagd. Dit heeft o.a. te maken met feit dat eerst knelpunten binnen een aantal applicaties moesten worden opgelost. Voor dit concern brede traject willen we allereerst gebruik maken van de kennis van de eigen medewerkers, maar zullen tussentijds ook 'externe/extra' handjes nodig hebben. Met hulp van deze extra inzet kan een het proces worden versneld. De kosten hiervoor worden geraamd op € 50.000.

Formatie

Later in deze aanbiedingsnota wordt ingegaan op het verloop van de taakstelling e.d. Naast die opdracht worden wij natuurlijk ook geconfronteerd met uitbreiding van bestaande taken, dan wel nieuwe taken. Zo zijn voor de uitvoering van de gedecentraliseerde taken op het gebied van het Sociaal Domein in de loop van 2014/2015 mensen in dienst genomen. Financieel technisch worden de kosten hiervan verwerkt binnen het principe van de budgettair neutrale verwerking van deze gehele operatie. Voor 2016 en volgende jaren zijn wij als college van mening dat op dit moment noodzakelijk is de omvang van de 'Veiligheidsstaf' structureel op orde te brengen. Bij de begroting 2015-2018 hebben wij gevraagd om middelen beschikbaar te stellen om de sinds augustus 2013 ingezette formatieve omvang van 3fte ook formeel te regelen via toekenning van budget. Het betrof in feite geen uitbreiding van de formatie op dat moment, doch het formaliseren van de inzet aan menskracht die

toen al ruim een jaar werd ingezet en eerst uit een provinciale subsidie werd bekostigd. Nu wordt u voor de raadsvergadering van 12 november a.s. het beleidsplan 'integraal risico- en veiligheidsbeleid' aangeboden. Om dit beleidsplan goed uit te kunnen voeren moet de huidige veiligheidscapaciteit worden uitgebreid en is behoefte aan een budget voor inhuur van specifieke expertise. In totaal gaat het om een bedrag van € 120.000. Voor een verdere onderbouwing wordt verwezen naar het betreffende raadsvoorstel. Omdat de behandeling van de begroting en de behandeling van het veiligheidsplan vrijwel gelijktijdig oplopen, hebben wij gemeend de financiële claim uit het veiligheidsplan in de begrotingsbehandeling in te brengen.

Zonder rekening te houden met de uitbreiding van de formatie ten behoeve van de 'Veiligheidsstaf' wordt onderstaand een overzicht verstrekt over het aantal fte en de loonsom zoals deze in de meerjarenbegroting is opgenomen.

<u>jaar</u>	<u>fte</u>	<u>loonsom</u>
2014	236,32	€ 14.448.000
2015	230,56	€ 14.340.000
2016	220,78	€ 13.943.000

Ten opzichte van 2015 is de formatieomvang verminderd met 9,78 fte. Eind 2014 is 9,95 fte overgegaan naar het Werkplein Hart van West-Brabant. Deze fte's zijn voor het eerst verwerkt in deze begroting voor 2016. In 2015 is daarnaast 5,56 fte overgegaan naar de samenwerking binnen ICT WBW en draagt ook de invulling van de taakstelling op de organisatie bij aan het verminderen van de formatieomvang. Tegenover deze afname aan fte is ook extra personeel aangetrokken (circa 5,5 fte) in 2015 in verband met uitvoering van de nieuwe taken in het kader van de decentralisaties van rijkstaken op het gebied van Jeugd en Zorg en de uitbreiding op het terrein van veiligheid, verkeer en economie.

De komende periode zal gelet op alle eerder genoemde ontwikkelingen sturing op de loonsom belangrijker zijn/worden dan sturing op fte. Of de werkzaamheden door vast of flexibel personeel worden uitgevoerd, is namelijk niet van belang. Door flexibele invulling kan veel sneller ingespeeld worden op wisselende omstandigheden.

Taakstelling op organisatie/formatieomvang/loonsom

Bij de vaststelling van de meerjarenbegroting 2013-2016 is besloten om in een periode van 4 jaar de organisatiekosten met € 1 miljoen, gelijkmatig te verdelen over de jaren, terug te brengen. Op dit moment is naar de eindsituatie op 31-12-2016 een bedrag van ruim € 800.000 gerealiseerd. Dit betekent dat we op de juiste weg zijn om de taakstelling ook daadwerkelijk te realiseren. Om hier invulling aan te kunnen geven zal steeds bij iedere vacature die ontstaat nadrukkelijk worden bezien of invulling noodzakelijk is en zo ja, of deze invulling vanuit de eigen organisatie kan plaatsvinden. Het college is van mening dat hier voldoende mogelijkheden zijn om een bijdrage te kunnen leveren aan de nog in te vullen taakstelling. In de begroting 2016-2019 zijn de volledige loonkosten opgenomen

met betrekking tot de maximaal in te zetten formatie-omvang van 220,78 fte. Op dit moment is er voor 8 fte aan vacatures. Verder zullen binnen nu en 3 jaar tussen de 15 en 20 medewerkers de organisatie gaan verlaten in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Vooruitlopend hierop zal het management zich beraden of en zo ja, op welke wijze hierin moet worden voorzien. Deze werkwijze past ook bij het eerder benoemde project Strategische Personeels Planning.

Naast een bijdrage vanuit dit SPP-project aan de taakstelling wordt ook verwacht dat het zgn. 'lean' maken van de diverse bedrijfsprocessen bijdraagt aan de realisering van de taakstelling. Deze aanpak draagt bij aan het continue verbeteren van processen door de gehele organisatie en is sterk gericht op de behoefte van de klant, het ontwikkelen van medewerkers en het optimaliseren van bestaande en nieuwe activiteiten en processen. Deze optimaliseringsslag moet uiteindelijk leiden tot efficiencyvoordelen. Het inboeken van deze voordelen komt ten goede aan de taakstelling. Tot slot wordt ook versterkt ingezet op de verdere digitalisering. Ook vanuit dit traject wordt nadrukkelijk ingezet op een bijdrage aan de nog in te vullen taakstelling.

Begrotingstechnisch is het deel van de taakstelling dat nog geformaliseerd moet worden als stelpost opgenomen in de meerjarenbegroting 2015-2018.

Bij de vaststelling van de meerjarenbegroting 2015-2018 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, waarbij aan ons de opdracht werd gegeven om in de lopende collegeperiode het voor 2015 en volgende jaren gevraagde extra budget voor formatie van € 208.000 op te nemen als extra taakstelling op de loonsom. Wij hebben deze motie niet verwerkt in de thans voorliggende meerjarenbegroting. In onze reactie tijdens de begrotingsraad van 13 november 2014 hebben wij aangegeven het op voorhand al verhogen van de taakstelling met genoemd bedrag wat 'te kort door de bocht' te vinden. Beter is het om na realisering van de huidige taakstelling te bezien hoe het zit met de omvang van de organisatie en de taken die wij te vervullen hebben. Ook tijdens de informatieve raadsbijeenkomst over de organisatie op 3 september jl. hebben wij aangegeven kritisch te kijken naar de noodzakelijke omvang van de organisatie. Het is wel van belang dat er een goede balans is tussen het totaal aan te verrichte werkzaamheden en de omvang van de organisatie. Dezelfde of meer taken uitvoeren met een steeds kleiner wordende ambtelijke organisatie gaat op een bepaald moment ten koste van de dienstverlening, serviceniveau en de kwaliteit. Juist onderdelen waarvan wij, en naar wij hebben kunnen constateren ook uw gemeenteraad, het belangrijk vinden dat hier nog meer aandacht voor is /komt. Door op deze aspecten (extra) in te zetten kunnen we daadwerkelijk werken aan het verbeteren van de relatie met onze inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven.

Specifieke punten

De aangeboden meerjarenbegroting 2016-2019 is gebaseerd op de budgetaanvragen vanuit budgethouders, waarbij het uitgangspunt voor 2016 is geweest dat ten opzichte van 2015 op een gelijke wijze uitvoering kan worden gegeven aan de noodzakelijke activiteiten. Er zijn echter, naast de al in deze aanbiedingsnota vermelde zaken, nog enkele specifieke onderwerpen, waarvan het goed deze expliciet onder uw aandacht te brengen. Onderstaand gaan wij hier kort op in.

Bezuiniging zwembaden

Zoals bekend is vanaf 2016 rekening gehouden met een bezuiniging op de kosten met betrekking tot de zwemvoorziening binnen de gemeente Moerdijk van € 300.000. De discussie om te bezuinigen op de zwemvoorziening loopt sinds de notitie 'gewikt en gewogen' van september 2011. Bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2015-2019 is het bedrag uiteindelijk bepaald op genoemde € 300.000. In de raadsvergadering van 9 juli jl. is besloten alle zwembaden de eerste 5 jaar open te houden, waarbij in Willemstad en Fijnaart plaatselijke stichtingen het zwembad gaan exploiteren en waarbij voor Klundert en Zevenbergen een aanbesteding zal plaatsvinden met betrekking tot de exploitatie van de zwembaden. Op dit moment is niet inzichtelijk wat uiteindelijk de besparing op de zwemvoorziening zal worden. Inschatting is echter dat dit niet het beoogde bedrag van € 300.000 zal opbrengen.

In de meerjarenbegroting 2016-2019 is nog steeds rekening gehouden met het realiseren van de volledige bezuiniging. Enerzijds omdat ieder ander bedrag niet onderbouwd kan worden en dus discutabel is, anderzijds geeft dit uitgangspunt, zoals ook in de motie van de gemeenteraad van januari 2015 verwoord, druk op de belangstellende partijen in het traject van de aanbesteding. Wijzigingen ten opzichte van deze aannamen worden meegenomen bij de 1e bestuursrapportage 2016.

Kostentoe rekening aan product afvalinzameling en –verwerking en riolering

De afgelopen jaren worden steeds meer juridische procedures gevoerd met betrekking tot de verordening inzake de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. Onderwerp van geschil is dan de wijze van berekening van de heffing/het recht. Zoals bekend is mag bij deze producten maximaal 100% van de kosten worden gedekt door de heffing/het recht. Een en ander op basis van de ramingen in de begroting. Realisatie is niet relevant, tenzij sprake is van structurele winst op genoemde producten. Van belang is dat de opbouw van de heffing/het recht inzichtelijk is en herleidbaar is naar de begroting. Naast de reguliere productlasten en –baten (directe kosten), mogen ook lasten worden meegenomen in de berekening voor overhead (indirecte kosten). Er mag echter niet meer worden meegenomen aan deze indirecte kosten, dan voor zover deze meer dan zijdelings samenhangen met de dienstverlening. De methode waarbij alle overheadkosten van de organisatie worden omgeslagen en toegerekend aan de productieve uren wordt door de belastingrechter als te algemeen en te hoog ervaren. Op dit moment hanteren wij binnen Moerdijk deze wijze van toerekening.

Bovenstaande is voor ons reden geweest om rekening houdend met de opvattingen van de belastingrechter de wijze van toerekening van de indirecte kosten te herzien. Deze herziening geeft een lagere toerekening van de indirecte kosten aan deze producten. In totaal komt dit neer op een bedrag van € 330.000, t.w. € 107.000 voor het product afvalinzameling en –verwerking en € 223.000 voor het product riolering. Gevolg hiervan is dat deze kosten aan andere producten worden toegerekend en niet in de heffing/het recht worden betrokken. Voor de begroting geeft dit een nadeel tot het genoemde bedrag van € 330.000.

De gevolgen voor de inwoners zijn als volgt. Voor de afvalstoffenheffing betekent deze specifieke wijziging een verlaging cq. mindere verhoging van het tarief. Het voordeel komt dus direct ten gunste van de 'belastingplichtigen'. Voor het rioolrecht heeft dit geen directe consequentie. De totale kosten binnen het product riolering nemen door deze wijziging af. Hier tegenover staat een hogere storting in de voorziening riolering. Bij de vaststelling van het vGRP 2014-2018 zijn de tarieven voor deze periode namelijk bepaald. Effecten van mutaties ten opzichte van de aannames in het vGRP worden meegenomen in het nieuw op te stellen vGRP.

Met betrekking tot het bedrag van € 107.000 lagere lasten binnen het product afvalinzameling en –verwerking geldt dat dit een onbedoeld en onverwacht positief effect heeft binnen de lokale lastendruk gezinsgebonden belastingen (OZB-eigenaar, afvalstoffenheffing en rioolheffing). Compensatie hiervan zou kunnen door dit bedrag over te hevelen naar de te behalen opbrengst onroerendzaakbelastingen (via verhoging van het tarief). Hierbij doet zich dan de vraag voor of dit naar alle tarieven moet worden doorvertaald (tarief eigenaren woningen, eigenaar niet-woningen en gebruiker niet-woningen) of alleen naar het tarief van de eigenaren woningen. Voor de categorie niet-woningen geldt namelijk dat ongeveer 90% van de eigenaren/gebruiker geen afvalstoffenheffing/reinigingsrecht betaalt omdat zij zelf in het ophalen en verwijderen van hun afval voorzien. Voor huurders van woningen geldt dat zij wel voordeel hebben van de verlaging van de afvalstoffenheffing, doch niet direct betrokken worden in de OZB-heffing. Deze heffing wordt namelijk opgelegd aan de eigenaar i.c. de verhuurder.

Een andere optie zou kunnen zijn om het tarief nu niet te verlagen en de extra inkomst te reserveren voor mogelijke toename van investeringslasten met ingang van 2017 als op basis van een samenwerking met de gemeente Breda de afvalinzameling en –verwerking invulling wordt gegeven. Voor 2016 zijn van mening dat, conform de afspraken met uw gemeenteraad, het uitgangspunt moet blijven dat de heffingen met betrekking tot het product afvalinzameling en –verwerking gebaseerd blijft op 100% kostendekkendheid. Een reservering voor een mogelijke toekomstige stijging van de kosten past hier niet bij. Wel willen wij bij de nadere uitwerking van het afvalbeleid en de op handen zijnde wijzigingen per 1 januari 2017 bezien of het gewenst is om voor een langere periode een vast tarief te hanteren zodat jaarlijkse schommelingen achterwege blijven. Bij een dergelijke werkwijze wordt het surplus aan baten boven de lasten toegevoegd aan een bestemmingsreserve, terwijl op het moment dat de baten lager zijn dan de lasten, begrotingstechnisch aanvulling komt vanuit de bestemmingsreserve. Verder menen wij dat de verlaging van het tarief van de afvalstoffenheffing door de gewijzigde toerekening van de overhead niet moet worden overgeheveld naar een extra te behalen opbrengst onroerendzaakbelastingen.

Bezuinigingen opgevoerd in de meerjarenbegroting 2015-2018.

In het begrotingstraject 2015-2018 hebben wij ombuigingsvoorstellen gedaan om in ieder geval voor het begrotingsjaar 2015 te kunnen voldoen aan het begrip 'reëel sluitende begroting'. De gemeenteraad heeft deze voorstellen omarmd en de financiële effecten zijn dan ook verwerkt in het meerjarenperspectief 2015-2018. Het betrof de volgende ombuigingen:

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
Kwijtschelding rioolrechten	80.000	80.000	80.000	80.000
Leges invalidenparkeerkaart	15.900	15.900	15.900	15.900
Bouwleges	53.000	108.000	167.000	228.000
Participatiebudget	380.000	380.000	380.000	380.000
Overdracht provinciale VTH-taken	100.000	100.000	100.000	100.000
Onderwijsbegeleiding	45.000	90.000	90.000	90.000
Subsidie seniorenraden	0	17.000	34.000	50.000
Meer bewegen voor ouderen	5.000	17.000	30.000	45.000
Zwembaden	0	115.500	115.500	115.500
Toeristenbelasting	6.500	6.500	6.500	6.500
Totaal effect ombuigingen	685.000	916.000	1.005.000	1.097.000

De effecten zijn ook in de huidig voorliggende meerjarenbegroting 2016-2019 verwerkt. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat voor sommige items geldt dat het financieel effect is aangepast aan gewijzigde omstandigheden. Zo kunnen de bouwleges voor 2018 en 2019 met 'slechts' € 108.000 worden verhoogd, gelet op het uitgangspunt dat de tarieven worden berekend op een kostendekkingspercentage van 90%. Met betrekking tot de subsidie aan de seniorenraden moet worden opgemerkt dat de ombuiging voor 2016 niet haalbaar is. In 2014 is namelijk een subsidiebeschikking afgegeven voor de jaren 2015 en 2016. Voor ons reden om de ombuiging een jaar door te schuiven en deze dus pas vanaf 2017 (met een bedrag van € 17.000) door te voeren in de meerjarenbegroting.

Opvang statushouders

In de Kadernota is aangegeven dat bij de opvang van statushouders zich twee zaken manifesteren. Enerzijds neemt het aantal toe en anderzijds heeft het rijk haar bijdrage per vergunninghouder gehalveerd en teruggebracht naar € 1.000. Met de Stichting Vluchtelingenwerk voeren wij op dit moment overleg over wat een en ander betekent. Duidelijk is wel dat de kosten voor Moerdijk toenemen. Op basis van de begroting 2016 van Vluchtelingenwerk gaat het om een bedrag van € 33.000, gebaseerd op 65 trajecten. Deze verhoging van het budget is verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2019. Mocht het aantal vergunninghouders fors stijgen in 2016 ten opzichte van 2015 dan zal vermoedelijk nog een extra beroep gedaan worden op de gemeente. Deze eventuele aanpassing zal dan worden verwerkt in de 1e en/of 2e bestuursrapportage 2016.

Terrassenbeleid

In augustus jl. hebben wij besloten tot de invoering van een vergoeding voor het hebben van terrassen op gemeentegrond, als de terrassen een grotere omvang hebben dan 25 m². De structurele opbrengst wordt geschat op € 3.825. Op dit moment wordt nagegaan of de structurele kosten (geraamd op € 11.000) verminderd kunnen worden. Gestreefd wordt de lasten en baten met elkaar in evenwicht te brengen. In de meerjarenbegroting 2016-2019 zijn de baten en lasten niet opgenomen, omdat ten tijde

van de aanlevering van de input voor de begroting nog niet duidelijk was hoe een en ander zou gaan plaatsvinden. De effecten van het invoeren van dit beleid, zeker ook gezien de omvang van de bedragen waar het omgaat, zullen worden verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2016. Het is dan ook duidelijk of de uitvoeringskosten daadwerkelijk lager zullen uitpakken, dan nu verondersteld.

Kosten ICT-samenwerking

Op dit moment wordt binnen de samenwerking op ICT-gebied in beeld gebracht wat de investeringskosten zijn om de infrastructuur voor de deelnemende gemeente op een gelijk niveau te brengen. Mogelijk betekent dit dat de jaarlijkse exploitatiekosten hierdoor structureel hoger uitvallen. De uitwerking hiervan zal vermoedelijk worden gepresenteerd in de begroting van de GR ICT-WBW. Deze begroting wordt in het najaar 2015 aan de gemeenteraad (voor al dan niet inbrengen zienswijze) aangeboden. In de meerjarenbegroting 2016-2019 is met extra lasten voor deze samenwerking geen rekening gehouden.

Weerstandvermogen

In de paragraaf "Weerstandvermogen" wordt een uiteenzetting gegeven over de belangrijkste risico's en de daaraan gerelateerde aspecten. Jaarlijks worden deze belangrijkste risico's minimaal één keer geïnventariseerd. De laatste keer dat dit heeft plaatsgevonden is bij de jaarrekening 2014. Rekening houdend met de getroffen beheersmaatregelen en de kansinschatting dat een risico zich voordoet is minimaal een weerstandsvermogen nodig van € 16,5 miljoen. Op 9 juli 2015 bij de behandeling van het jaarverslag 2014 en de jaarrekening 2014 is besloten de omvang van het weerstandsvermogen vast te stellen op € 16,5 miljoen. De weerstandsratio is dus gelijk aan 1,0. Mocht op enig moment de ratio onder de 1,0 komen, dan zal het college aanvullende voorstellen doen met betrekking tot de omvang van het weerstandsvermogen.

Tot slot

Binnen de financiële kaders doen we wat mogelijk is. Hierbij betrekken we onze inwoners en onderhouden we goede contacten met mensen in de verschillende kernen, ondernemers en vertegenwoordigers van belangenverenigingen en instellingen.

Wij spreken de uitdrukkelijke wens uit om de uitdagingen en kansen die er zijn samen met u als gehele gemeenteraad en ambtelijke organisatie, maar zeker ook met onze inwoners op te pakken en vorm te geven.

College van burgemeester en wethouders
gemeente Moerdijk.

Jac Klijs

Jaap Kamp

Eef Schoneveld

Thomas Zwiers

Frans Fakkers